

LIETUVOS RESPUBLIKOS
GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO
NR. IX-1007 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

2008 m. gruodžio 23 d. Seimas patvirtino Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13-1, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 27, 29, 30 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir įstatymo papildymo 18-1 straipsniu įstatymą Nr. XI-111. Jame, tarpe kitų nuostatų buvo pakeista 6 straipsnio 4 dalis apibrėžianti minimalų fiksuotą pajamų mokestį, kuris sumokamas įsigyjant verslo liudijimą. Anksčiau galiojusioje 6 straipsnio redakcijoje, patvirtintoje 2008 m. sausio 18 d. Lietuvos Respublikos Gyventojų pajamų mokesčio 6, 38 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymu Nr. X-1424, minimali verslo liudijimo kaina negalėjo būti mažesnė nei pajamų mokestis, apskaičiuojamas iš dvylikos minimaliųjų mėnesinių algų, galiojančių mokestinio laikotarpio, einančio prieš mokestinį laikotarpį, kuriam įsigijami verslo liudijimai, spalio 1 dieną, sumos *atėmus dvylika pagrindinių neapmokestinamųjų pajamų dydžių*, galiosiančių to mokestinio laikotarpio, kuriam įsigijami verslo liudijimai, sausio 1 dieną, ir pritaikius pajamų mokesčio tarifą, galiosiantį to mokestinio laikotarpio, kuriam įsigijami verslo liudijimai, sausio 1 dieną. Pakeitus įstatymą nebeliko galimybės pritaikyti neapmokestinamąjį pajamų dydį (NPD). Tai nėra teisinga individualią veiklą, įsigijus verslo liudijimą, vykdančių asmenų atžvilgiu.

Lietuvos Respublikos Seimas 2016 m. birželio 29 d. priėmė naują Valstybinio socialinio draudimo įstatymo I-1336 pakeitimo įstatymo redakciją Nr. XII-2508, kurioje pakeistas pagal verslo liudijimus dirbančių asmenų apmokestinimas. Nuo 2017 m. sausio 1 d. *pagal verslo liudijimus dirbantys asmenys papildomai draudžiami ir individualiajai pensijos daliai gauti*, socialinio draudimo įmokas skaičiuojant nuo minimaliosios mėnesinės algos. Taip pagal verslo liudijimus dirbančių asmenų pensijų socialinis draudimas suvienodintas su pagal darbo sutartis dirbančių asmenų pensijų draudimu. Todėl tikslinga būtų sąlygas suvienodinti ir taikant NPD, kuomet mokamas fiksuotas gyventojų pajamų mokestis.

Siekiant gyventojų pajamų mokesčio mokėjimo sąlygų suvienodinimo būtų galima taikyti metinio NPD dydį iš anksto - nustatant minimalų fiksuotą gyventojų pajamų mokestį; arba po veiklos įvykdymo - grąžinant dėl NPD ir papildomo neapmokestinamųjų pajamų dydžio (PNPD) susidariusią gyventojų pajamų mokesčio permoką, individualią veiklą, pagal verslo liudijimą, vykdžiusiam asmeniui deklaravus per metus gautas pajamas. Tačiau pastarasis variantas būtų

sunkiau administruojamas, o jo atnešama finansinė paskata ateitų praėjus ilgam laikotarpiui nuo fiksuoto pajamų mokesčio sumokėjimo.

Todėl įstatyme siūloma nustatyti, kad fiksuotas pajamų mokesčio dydis negali būti mažesnis nei pajamų mokestis, apskaičiuojamas iš dvylikos minimaliųjų mėnesinių algų, galiojančių mokestinio laikotarpio, einančio prieš mokestinį laikotarpį, kuriam įsigyjami verslo liudijimai, spalio 1 dieną, sumos *atėmus 3720*, ir pritaikius pajamų mokesčio tarifą, galiosiantį to mokestinio laikotarpio, kuriam įsigyjami verslo liudijimai, sausio 1 dieną.

Projekto tikslas – suvienodinti pagal verslo liudijimą dirbančių asmenų apmokestinimą gyventojų pajamų mokesčiu su pagal darbo sutartis dirbančių asmenų apmokestinimu, taikant neapmokestinamąjį pajamų dydį, kuris būtų pritaikytas, jei asmuo gautų minimalų atlyginimą.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą inicijavo Seimo narė Gintarė Skaistė.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Galiojantis įstatymas nustato, kad asmenims dirbantiems pagal verslo liudijimus nėra taikomas neapmokestinamas pajamų dydis. Tokie asmenys sumoka fiksuotą gyventojų pajamų mokestį įsigydami verslo liudijimą. Savivaldybių tarybų nustatomas fiksuotas gyventojų pajamų mokestis negali būti mažesnis už pajamų mokestį, apskaičiuojamą dvylikos minimalių mėnesinių algų sumai pritaikant pajamų mokesčio tarifą.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu galiojantis Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas sudaro nevienodas galimybes taikyti neapmokestinamąjį pajamų dydį pagal verslo liudijimą dirbantiems asmenims ir pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, parengtu projektu siūloma pakeisti įstatymo 6 straipsnio 4 dalį, nustatant, kad savivaldybių tarybų nustatomas fiksuoto dydžio pajamų mokestis, sumokamas įsigyjant verslo liudijimą, negali būti mažesnis nei suma, apskaičiuojama iš dvylikos minimalių mėnesinių algų dydžio sumos *atėmus 3720* ir pritaikant galiojantį gyventojų pajamų mokesčio tarifą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Teisinio reguliavimo neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas galimai sumažintų nelegaliai dirbančių asmenų skaičių, kadangi būtų sudarytos geresnės sąlygos įsigyti verslo liudijimus.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimtas įstatymo pakeitimas turės teigiamą įtaką verslo sąlygoms ir jo plėtrai, kadangi būtų sudaromos geresnės sąlygos smulkiesiems verslininkams.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymų projektus, kitų galiojančių įstatymų keisti nereikės.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir bendrinės kalbos normų.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai neprieštaruja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijai bei Europos Sąjungos dokumentams.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Savivaldybių tarybos, kaip ir kasmet, turėtų patvirtinti naujas verslo liudijimų kainas ateinantiems metams.

12. Įstatymų projektams įgyvendinti reikalingos išlaidos

Jei savivaldybių tarybos apsispręstų patvirtinti mažesnes verslo liudijimų kainas, savivaldybių biudžetai netektų dalies galimų pajamų. Tačiau atpigus verslo liudijimams, gali išaugti perkamų verslo liudijimų skaičius, kuris teigiamai įtakotų savivaldybių pajamas.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Negauta.

14. Įstatymo projekto reikšminiai žodžiai

Gyventojų pajamų mokestis, verslo liudijimas.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia

Seimo narė Gintarė Skaistė